
Research Article

MILITARY-PATRIOTIC EDUCATION-EFFICIENCY OF EDUCATION OF YOUTH

Y.Z. Abdullayev¹

¹Deputy head of youth Affairs, military faculty, Bukhara state University, Uzbekistan.

DOI: http://doi.org/10.15350/UK_6/11.21

Abstract

This article deals with military patriotism, its theoretical and practical foundations.

Key words: military-patriotic education, aggression, defense, political situation, extremist group, terrorist act, policy of violation.

Мамлакатимиз муҳофазасини мустаҳкамлаш масалаларини муваффақиятли ҳал этиш ёшлар тарбияси, сиёсий онги, меҳнат фаолияти ва илмий-техника ривожланиши тезлиги билан чамбарчас боғлиқдир. Тарбиялаш - бу инсонларни жамият учун жисмоний - ақлий меҳнатга ёки бошқа фойдали фаолиятга йўналтириш, шу билан бирга кўп қиррали ижтимоий вазифаларни бажаришга тайёрлашнинг объектив асосланган жараёнлардан иборат. Ҳарбий ватанпарварлик тарбияси унинг ажралмас қисми ҳисобланади. Ҳарбий ватанпарварлик тарбиясининг методологияси ва илмий асослари инсоният омилига нисбатан қўлланилади. Бу тушунчага инсоннинг ғоявий-сиёсий, маънавий жисмоний ва бошқа фазилатлари йиғиндиси киради. Ҳарбий ватанпарварлик тарбиясининг назарий ва амалий асосларида Ўзбекистон Конституцияси, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ватанпарварлик ва мустақил Ватан ҳимояси ҳақида ғоялари, Олий Мажлис қонун ва қарорлари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Ҳалқ таълими вазирлиги, Мудофаа вазирлигининг буйруқ ва кўрсатмалари, ҳарбий педагогика ва психология, ҳарбий фанлар ва бошқа қоида ҳамда меъёрий ҳужжатлар ўринолган. Ватан ҳимояси ҳақидаги асосий ҳужжат давлатимизнинг „Мудофаа тўғрисида“ги Қонунида акс этган. Ушбу Қонун мудофаани ташкил этишнинг ҳамда Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларни бошқаришнинг ҳуқуқий асосларини белгилаб, мамлакат мудофаасини таъминлашда давлат органларининг ваколатларини, шунингдек фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, корхона, муассасалар, ташкилотлар ва фуқаролар иштирокини аниқлаб беради.

„Мудофаа тўғрисида“ги Қонунида алоҳида мамлакат мудофааси хусусиятига эга бўлиб, Қуролли Кучларни таъинловчиликларни бартараф этиш ва қайтаришга тайёрлаш, Ватан ҳимояси учун муҳим аҳамиятга эга бўлган фикрлар тизимини ташкил этади. Хавф - хатар туғилиши мумкин бўлган сабаблар:

1. Дунёнинг турли минтақаларида қуролланган гуруҳларнинг бир жойга тўпланишининг юқори даражаси;
2. Дунё бўйича сиёсий вазиятнинг кучайиши;
3. Алоҳида давлатлар ва давлат блокларининг ўз сиёсатларини куч билан ҳал қилиши;
4. Баъзи давлатларнинг бошқа мамлакатлар чегараси яқинида ўз қуролли кучлари гуруҳларини кучайтиришга интилиши;
5. Чегарадош мамлакатларда юзага келган сиёсий аҳволнинг ўзгарувчанлиги ва уларнинг кучайиши имконияти мавжудлиги;
6. Сиёсий экстремист гуруҳлар, ноқонуний-ҳарбий уюшмалар томонидан ташкил қилинган террористик актлар.

7. Миллатлар орасида бузгунчилик сиёсатнинг олиб борилиш фаолияти.

Давлатимизнинг асосий вазифаларидан бири ҳарбий ватанпарварлик тарбиясининг методлари ва шакллари ёрдамида инсон онгига ҳар қандай тажовузкорликларга қаршилик кўрсатишда доимий тайёрликни шакллантириш, ўз Ватани ҳимояси учун шахсий жавобгарлик ҳиссиёти руҳида тарбиялашдир.

Талаба - ёшларда ҳарбий ватанпарварлик тарбияси катта аҳамият касб этади. Ҳарбий таълим мураккаб ижтимоий - педагогик жараён бўлиб, унда асосан қуйидагиларни англаш лозим:

- талаба – ёшларни билим, кўникма ва малакалар билан қуроллантириш;

-уларда ўз Ватанининг қуролли ҳимоячиси учун зарур шахсий хислатларни тарбиялаш; комил инсон сифатида ривожлантириш, юзага келган турли вазифаларни ҳал қилишга ижодий ёндашиш малакаларини ривожлантириш ва улар олдида турган вазифаларни бажаришга ва ҳар хил вазиятда муваффақиятли ҳаракат қилишга руҳий тайёрликни шакллантириш.

Буюк маърифатпарвар Абдулла Авлоний айтган: "Фан - бу дунё бойлиги. Билим – инсоннинг олий ва муқаддас ютуғи. Зеро билиш кўзгу каби, бизга дунёга қарашимизни, интилишларимизни кўрсатади. Қилич каби ақлимизни, фикримизни ўткирлайди".

Инсон қалбида нонни ҳалол топмаётганлар, инсофсизлик, виждонсизликка нисбатан қаршилик туғилиши лозим. Фақат бундай инсон ўз сўзида туради, бошқа кимса ҳаққига кўзалар тирмайди, Ватани ва халқи ҳимояси учун ўз жонини аямайди ва аксинча, каззоб маҳмадонада бўлиб, ватанпарварлик ҳисси бўлмайди. Ҳар қандай ёвуз иш, худбинлик, юзқоралик – Ватанга нисбатан хоинликдир. Ахлоқ ижтимоий онг шаклларида бири бўлиб, муайян жамиятда яшовчи кишилар амал қилиши зарур бўлган хатти-ҳаракат қоидалари йиғиндисида. Ахлоқ одамларни бир - бирига, жамиятга, давлатга, халқ мулкига, оилага, Ватанга, она-юртга бўлган муносабатларни муайян тартибга соладиган хатти ҳаракат қоидалари тизимида намоён бўлади. Ахлоқ – бу жамоатчилик томонидан қабул қилинган, инсонларнинг жамиятда, оилада, меҳнатда, бир-бирларига муносабатда ва ўз-ўзларига муносабатдаги хулқ – атворига қўйиладиган талаблар, меъёрлар ва қоидаларнинг йиғиндиси.

Демократик жамиятни қурувчиси жамият бахт – саодати йўлида ҳалол меҳнат қилиши, ижтимоий бурчни юксак даражада англаши, ижтимоий ва шахсий ҳаётда ҳалоллик, ростгўйлик, ахлоқий поклик, оддийлик ва камтарлик керак, деб таъкидланган. Ҳарбий ватанпарвар талаба – ёшларларимиз, бир ёқдан, фидокор она таълим – тарбия ва чуқур билим савияларини ошириш билан нималарга қодир эканини кўрсатсалар, шунингдек хулқ – атвор, ахлоқлари, маънавий гўзалликлари билан намоёиш қилишлари катта аҳамият касб этади.

References:

- Насриддинов Ч.Р. Ҳарбий психология. Тошкент. «Фан» нашриёти 2004.
Саъдулла Отамуродов, Сарвар Отамуродов. Ўзбекистонда маънавий – руҳий тикланиш. Тошкент. «Янги аср авлоди» нашриёти 2003.